

O třetinu snížený rozpočet ministerstva životního prostředí ohrožuje ochranu přírody i veřejné zdraví

11.2.2026 - | Zelený kruh

Státní rozpočet dnes prochází prvním čtením, definitivně schválen by měl být 11. března. V kapitole ministerstva životního prostředí se masivně škrtá - spolu s ministerstvem školství a kultury jde o největší propad financí ze všech resortů. Rozpočet MŽP klesá o třetinu. Ministr Macinka navíc chystá druhou vlnu propouštění, která může ochromit klíčové odbory, varuje Zelený kruh.

Vláda Andreje Babiše předložila návrh státního rozpočtu, v němž nejvíce škrtá výdaje na ochranu přírody a zdravého životního prostředí. Rozpočet ministerstva životního prostředí klesá o 2,7 miliardy korun. Škrty jsou částečně způsobeny změnami v čerpání dotací z evropských fondů, bývalý ministr životního prostředí Petr Hladík ale upozornil, že základní rozpočet ministerstva na běžnou agendu je o 500 milionů nižší než v minulých letech. To znamená přímé škrty v provozu úřadu a jím zřizovaných organizací.

Ministr Macinka potvrdil, že škrtat chce hlavně ve výdajích na ochranu přírody. Ministerstvo životního prostředí přitom musí plnit zákonné služby a mezinárodní závazky a financuje také řadu státních příspěvkových organizací, jako je Český hydrometeorologický ústav, který zajišťuje životně důležitá data při všech přírodních katastrofách.

Omezení hrozí zejména národním parkům. Například Krkonošský národní park dostane pouze 111 milionů korun oproti 145 milionům v roce 2024. Aby udržel služby turistům a místním občanům, bude nucen vyčerpat celý svůj rezervní fond, který dával dohromady posledních 15 let a je určen na řešení větrných, sněhových nebo kůrovcových kalamit. Národnímu parku Šumava sníží ministr Macinka příjmy o 41 procent (cca 70 milionů korun). Správy parků mohou teoreticky navýšit příjmy zvýšenou těžbou dřeva - tím by ale samy ničily to, co mají ze zákona chránit. Škrty dopadnou na některé regiony i ekonomicky; národní parky jsou významnými zaměstnavateli zejména v Jihočeském či Plzeňském kraji.

Škrty v rozpočtu Státního fondu životního prostředí pak postihnou hlavně domácnosti, které chtějí snižovat spotřebu energií a účty za energie - nebude totiž možné čerpat dotace. Další škrty směřují proti ekovýchově ve školách a v dětských kroužcích. Proti těmto škrtům se staví odborná veřejnost, zástupci průmyslu, ředitelé škol nebo Svaz měst a obcí ČR. Snahy Filipa Turka zastavit rozvoj větrné energetiky ohrožují příjem 25 miliard korun z Evropské unie, konkrétně z Národního plánu obnovy, kde jsme urychlení výstavby slíbili. Na dokument z jednání zástupců Evropské komise a českých vyjednávačů upozornil podcast Bruselský diktát.

Druhá vlna propouštění ohrožuje fungování celých odborů

Dopady rozpočtových škrtnů jsou viditelné už nyní. Po první vlně propouštění připravuje ministr Macinka další, ještě masivnější redukci počtu zaměstnanců. Podle informací serveru Ekonews dostali ředitelé odborů pokyn připravit seznamy lidí k propouštění - z každého odboru má odejít 3 až 5 lidí.

To je pro řadu odborů likvidační. Odbor politiky ochrany klimatu má 15 lidí, odbor ochrany ovzduší 17, odbor ochrany vod 18 a odbor legislativy pouhých 14 lidí. Propouštění 3 až 5 pracovníků z

každého z těchto odborů znamená, že některé přijdou až o třetinu svých lidí. Výsledkem bude ochromení činností, které přímo ovlivňují život běžných lidí – od ochrany čistoty ovzduší a pitné vody přes podporu úspor energií v domácnostech až po ochranu krajiny před suchem a povodněmi.

„Zdravé životní prostředí je nezbytné pro život každého z nás, a proto je v našem společném zájmu jej chránit. Ministr Macinka však vytváří dojem, že ochrana zdravého životního prostředí je zbytečný luxus, na kterém lze šetřit. Potřeba čistého vzduchu, pitné vody a funkční krajiny tím ale nezmizí – pouze nebude mít kdo zajistit jejich ochranu,“ říká Nikol Krejčová ze Zeleného kruhu.

„Plošné škrtky peněz a lidí ukazují, že Motoristé ministerstvu a ochraně životního prostředí vůbec nerozumí, nebo jej chtějí jen oslabovat. Motoristé plošně poškodí všechny občany, tedy i své voliče. Například zastavení Nové zelené úsporám poškodí domácnosti, které chtějí snižovat spotřebu energií, a tedy účty za ně. Snaha zamezit výstavbě větrných elektráren jde proti snižování účtů za elektřinu, ohrožuje naši energetickou bezpečnost a miliardové příjmy z Evropské unie. Škrty v národních parcích způsobí problémy s jejich fungováním nebo je donutí ke zvýšení těžby dřeva a také dokazují, že motoristické řeči o ochraně přírody místo ochrany klimatu byly nepravdivé,“ říká Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA.

Podle Jaroslava Bicana, vedoucího energetické kampaně Greenpeace ČR, se škrtky zásadním způsobem dotknou ochrany životního prostředí a omezí možnost domácností čerpat dotace na renovace: *„Jsou dalším dokladem toho, že z dlouhodobého hlediska se nelze vyhnout úvahám o hledání nových rozpočtových příjmů pro ochranu přírody a podporu domácností v transformaci. Proto dává smysl začít vést diskuzi také o otevření cesty ke zdanění fosilních korporací v situaci, kdy mají dlouhodobě vysoké zisky na úkor životního prostředí a lidí. Nová forma zdanění by mohla navázat na zdanění nadměrných zisků z období energetické krize a naplňovala by princip „znečišťovatelé platí“.“*

Zelený kruh proto vyzývá vládu a poslance, aby při projednávání rozpočtu zajistili dostatečné financování ministerstva životního prostředí. Rozpočet resortu musí umožnit plnění zákonných povinností včetně ochrany přírody, ovzduší a vod a zachovat podporu domácností v úsporách energií.

<https://zelenykruh.cz/o-tretinu-snizeny-rozpocet-ministerstva-zivotniho-prostredi-ohrozuje-ochranu-prirody-i-verejne-zdravi>